

Underlag till riskanalys
Örkelljunga kommun

*Sofia Blixtberg
Per Larsson
2015*

Innehållsförteckning

1.	Inledning	1
1.1.	Den kommunala särarten.....	1
1.2.	Metod.....	2
2.	Omvärldsanalys	3
2.1.	Förändrad lagstiftning.....	4
2.2.	Oegentligheter och förtroendeskada	6
3.	Örkelljunga kommun	8
3.1.	Kommunfullmäktiges mål.....	8
3.1.1.	Måluppfyllelse i årsredovisningen	8
3.2.	Intern kontroll	9
3.2.1.	Processer, system och rutiner.....	10
3.3.	Ekonomi	12
3.3.1.	Budgetavvikelser	15
3.3.2.	Investeringar och underhåll	16
3.3.3.	Standardkostnader	17
3.4.	Befolkningsutveckling	18
3.4.1.	Flyktingmottagande/Integration	19
3.5.	Arbetslöshet.....	19
3.6.	Företagsklimat.....	22
3.7.	Personalredovisning.....	23
3.8.	Trygghet och säkerhet	24
4.	Verksamheterna	25
4.1.	Kommunstyrelsen	25
4.2.	Utbildningsnämnden	25
4.3.	Socialnämnden	26
4.3.1.	Äldre.....	26
4.3.2.	Öppna jämförelser socialtjänst.....	27
4.3.3.	Ekonomiskt bistånd	28
4.4.	Kommunalförbund.....	28
5.	Identifierade riskområden.....	29
	Flyktingmottagande/Integration.....	29
	Arbetslöshet – insatser för att bli självförsörjande	29
	Socialnämnden	30
	Individ- och familjeomsorgen	30
	Gymnasieskolan.....	30
	VA-verksamheten, investeringar och underhåll.....	31

Förslag inom intern kontroll:	31
Behörighet i IT-system/ekonomisystem	31
Inköp och upphandling	31
Materiella anläggningstillgångar och anläggningsregistret	31
Bilaga 1 – Genomförda granskningar	33
Bilaga 2 Riskanalys	34

1. *Inledning*

Enligt kommunallagen har revisorerna till uppgift att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig. (KL 9 kap. 9 §).

För att revisorerna ska kunna identifiera händelser samt företeelser som kan påverka, hindra eller hota en hög måluppfyllelse inom den kommunala verksamheten presenteras här ett riskanalysunderlag. Underlaget innefattar både interna samt externa faktorer och tar sin utgångspunkt i fullmäktiges mål. Skildringen tar även hänsyn till nationella trender och förändrad lagstiftning. Med hjälp av offentlig statistik identifieras områden där kommunen avviker negativt i jämförelse med liknande kommuner, länet och riket.

Det är viktigt att poängtera att riskanalysunderlaget främst belyser otydligheter och avvikelser som återfinns i kommunens officiella dokument och/eller offentlig statistik. Utifrån riskanalysunderlaget, tidigare granskningar, annan kunskapsinhämtning och ytterligare information från förtroendevalda och tjänstemän bedömer därefter de förtroendevalda revisorerna sannolikhet och konsekvens. Tanken är således att framställningen ska mynna ut i en bedömning av hur troligt det är att en företeelse inträffar och en uppskattning av hur allvarliga följderna i så fall blir dvs. en komplett riskanalys.

Riskanalysunderlaget är ett stöd i arbetet med revisionsplanen och det frågor som behandlas i framställningen kan leda till beslut om fördjupade granskningsprojekt. Underlaget kan även vara ett stöd i kommunikationen med styrelsen, nämnder/utskott och tjänstemän.

1.1. *Den kommunala särarten*

Revisionsplaneringen i en kommun måste bygga på de speciella förutsättningar som råder i den kommunala sektorn:

- Kommunens existens garanteras i grundlagen liksom dess beskattningsrätt som utgör den största finansieringskällan för kommunen.
- Styrelseskicket bygger på den representativa demokratins grunder, vilket innebär politiskt ansvarstagande.
- Syftet med kommunen är att tillhandahålla medborgarna samhällsservice och på statens uppdrag utföra myndighetsutövning.
- Kommunen bedriver allmännyttig verksamhet och har därför tillgångar av publik karaktär som ofta inte är realiserbara.

- Ramen för den kommunala verksamhetens omfattning och inriktning regleras i kommunallagen och olika speciallagar.

1.2. Metod

Riskanalysunderlaget baseras främst på följande dokument: delårsbokslut 2014, preliminär version av årsredovisningen 2014 samt offentlig statistik/publikationer från exempelvis Sveriges Kommuner och Landsting (SKL), Statistiska Centralbyrån (SCB), Skolverket, Arbetsförmedlingen och Socialstyrelsen.

Enligt den kommungruppsindelning som presenteras av Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) tillhör Örkelljunga kommungruppen varuproducerande kommuner¹. I framställning jämförs därför statistiken för Örkelljunga kommun med gruppen varuproducerande kommuner, länet och samtliga kommuner.

---

¹ Definition: Kommun där 34 procent eller mer av nattbefolkningen mellan 16 och 64 år är sysselsatta inom tillverkning och utvinning, energi och miljö samt byggverksamhet (SKL).

2. Omvärldsanalys

Sveriges Kommuner och Landsting belyser i sin ekonomirapport från december 2014² kommunernas ekonomiska situation och förutsättningar. Efter flera år med goda resultat³ förväntas kommunernas sammanlagda resultat för år 2014 sjunka till 1,1 procent av skatter och bidrag, det lägsta resultatet sedan 2004. Det svaga resultatet beror bland annat på att det inte sker några försäkringsåterbetalningar samt att höjningar av det generella statsbidraget uteblivit. Många kommuner kommer således inte att nå upp till de 2 procent som anses förenligt med god ekonomisk hushållning.

Den svenska ekonomin är beroende av omvärlden vars utveckling är svår att förutse. Sveriges tillväxt har dämpats något även om sysselsättningen ökar. Det höga inflödet av arbetskraft gör att arbetslösheten håller sig runt 8 % trots många nya jobb.

Enligt SKL:s prognos finns det ett framtida behov av höjda skatter i kommunerna på grund av den demografiska utvecklingen och medföljande kostnadsökningar. De ökade resursbehoven under de kommande åren hamnar enligt beräkningarna runt 1,2 procent årligen, jämfört med en genomsnittlig ökning på 0,5 procent de senaste tio åren, och ökningen förväntas vara störst inom skolområdet.

Rapporten nämner ett antal generella utmaningar för Sveriges kommuner de närmaste åren:

- **Demografiska förändringar** kräver ett ökat anpassningsbehov samt omprioriteringar mellan verksamheter. Behoven kommer att öka kraftigt inom skola, förskola samt hemtjänst.
- **Ökad flyktinginvandring** och en fungerande integration ställer omfattande krav på ökad samverkan mellan kommuner, myndigheter, näringsliv och civilsamhälle.
- **Ökade krav på kommunernas verksamheter** är en utveckling som kommer att fortsätta.

Cirka 18 % av kommunernas intäkter utgörs av statsbidrag vilka är både generella och riktade. De generella bidragen utbetalas genom den kommunalekonomiska utjämningen och kommunerna kan i stor utsträckning själva välja hur medlen ska användas.

De riktade bidragen måste kommunerna ofta söka och dessa är endast avsedda för specifika ändamål.

² SKL. Ekonomirapporten. Om kommunernas och landstingens ekonomi – december 2014.

³ Som bl. a kan förklaras av återbetalning av försäkringspremier från AFA vilka nu uteblir.

De riktade bidragen blir fler och det finns runt 40 olika bidrag att söka enbart från Skolverket. Detta ställer krav på kommunen att själv vara aktiv.

Ett antal frågeställningar att ta i beaktande givet den generella omvärldsbilden:

- Hur ser kommunens demografiska förutsättningar ut de kommande åren?
- Vilka investeringsbehov medför förändringarna? En stor del av de lokaler som uppfördes under 1960 och 1970-talen måste dessutom snart renoveras alternativt ersättas.
- Hur ser kommunens förutsättningar ut för ett bra flyktingmottagande och integrationsarbete?
- Hur ser kommunens rutiner ut för att söka riktade bidrag?

2.1. Förändrad lagstiftning

Nedan listas några lagförändringar som kan medföra förändrade förutsättningar för kommunal verksamhet.

Bristande tillgänglighet som en form av diskriminering.

Bristande tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning införs som en ny form av diskriminering i diskrimineringslagen. Bristande tillgänglighet innebär att en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att man inte har vidtagit skäliga åtgärder för tillgänglighet för att personen i fråga ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning. Det här förbudet mot diskriminering ska gälla inom i stort sett samtliga samhällsområden.

Kommunrevisionen bör uppmärksamma lagförändringen avseende att bristande tillgänglighet ska betraktas som diskriminering. Exempelvis kan revisionen granska hur kommunen arbetar med att undanröja enkelt avhjälpta hinder på allmänna platser.

Utökad ansvar för att ta hand om ensamkommande flyktingbarn:

Den första januari 2014 trädde en lagändring i kraft som ger Migrationsverket utökade möjligheter att anvisa en kommun som ska ordna boende för ensamkommande barn. Lagändringen innebär att anvisning kan ske till samtliga kommuner oavsett om kommunen har en överenskommelse om att ta emot ensamkommande barn eller inte.

Resursfördelning

Kommuner, rektorer och förskolechefer ska fördela resurser efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov. Detta förtydligas i skollagen (2010:800) genom en ändring som träder i kraft den 1 juli 2014.

- Hur ser resursfördelningsmodellen ut i Örskelljunga kommun? Har hänsyn tagits till ändringarna i skollagen?

Bättre förutsättningar för gode män och förvaltare:

Ändringar i föräldrabalken, offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och patientsäkerhetslagen (2010:659) innebär att enskilda personer får ett ökat inflytande vid valet av god man eller förvaltare. Kontrollen skärps av de som utses till gode män och förvaltare. Det blir tydligare att överförmyndaren ansvarar för att gode män och förvaltare erbjuds utbildning. Överförmyndaren ska hjälpa tingsrätten att ta fram underlag i ärenden som gäller ställföreträdare. Utöver det får gode män och förvaltare rätt att lämna sitt uppdrag, exempelvis vid hot eller våld, trots att det inte har utsetts någon ersättare.

- Hur säkerställer överförmyndaren i Örskelljunga kommun att verksamheten anpassas efter lagförändringen?

Förtydligt kommunalt ansvar för ungdomar utanför gymnasieskolan

Ändringarna i skollagen innebär att det blir tydligare att en kommun löpande under året ska hålla sig informerad om hur ungdomarna i kommunen är sysselsatta. Det gäller ungdomar som gått ut grundskolan eller motsvarande men inte fyllt 20 år och som varken går eller har fullföljt utbildning på ett nationellt program i gymnasieskola eller gymnasiesärskola eller motsvarande utbildning. Det här ansvaret benämns ”kommunernas aktivitetsansvar för ungdomar”. I ansvaret ingår att kommunerna ska erbjuda de ungdomar som berörs lämpliga individuella åtgärder. Målet ska i första hand vara att motivera den enskilde att påbörja eller återuppta en utbildning. Kommunerna ska dokumentera sina insatser på lämpligt sätt.

Kommunerna ska också föra ett register över de ungdomar som omfattas av ansvaret. För att underlätta för hemkommunerna att hålla sig informerade och kunna erbjuda insatser för ungdomar som är berörda, ska huvudmän för gymnasieskolor och gymnasiesärskolor snarast meddela hemkommunen om en elev utan giltigt skäl har en stor frånvaro i skolan. Den här skyldigheten påverkar inte huvudmannens ansvar för att ge stöd eller särskilt stöd till elever.

- Säkerställer berörd nämnd att ändringen i skollagen efterlevs?
- Har ett ändamålsenligt register skapats för att uppfylla ”kommunernas aktivitetsansvar för ungdomar”?
- Säkerställer berörd nämnd att rapportering till hemkommun sker?

En enklare planprocess

Den nya lagen, Lag (2014:899) om riktlinjer för kommunala markanvisningar, innebär att en kommun ska anta riktlinjer för så kallade markanvisningar om kommunen genomför sådana. En markanvisning är en överenskommelse mellan en kommun och en byggherre som ger kommunen ensamrätt att under en begränsad

tid och under givna villkor förhandla med kommunen om överlåtelse eller upplåtelse för bebyggelse av ett område som kommunen äger. Ändringarna i plan- och bygglagen innebär bland annat att det nuvarande enkla förfarandet för framtagande av detaljplaner blir standard, medan ett utökat förfarande ska tillämpas i vissa fall. Ett ännu enklare förfarande införs för att upphäva detaljplaner och förlänga tiden för genomförande. Bestämmelser om vad som får regleras i ett så kallat exploateringsavtal införs och vissa förfaranderegler införs i syfte att öka transparensen kring genomförandet av detaljplaner.

- Säkerställer berörd nämnd att anpassning sker av processer rörande markanvisning, detaljplaner samt exploateringsavtal?

Direktupphandling

Från och med 1 juli 2014 gäller nya regler vid direktupphandling. Gränsen för direktupphandling har höjts till 505 800 kronor enligt lagen om offentlig upphandling (LOU) och 939 343 kronor enligt lagen om upphandling inom försörjningssektorn (LUF). Enligt reglerna ska en upphandlande myndighet besluta om riktlinjer för direktupphandling och en skyldighet att dokumentera direktupphandlingar som har ett värde över 100 000 kronor.

Det är viktigt att upphandlande myndigheter har kontroll över sina avtal och dokumenterar hur de har ingåtts. Det är grundläggande för att arbeta strategiskt med upphandlingar och för att få bättre nytta av de medel som används för att köpa varor och tjänster. Dokumentationen är också viktigt för den egna uppföljningen av sina köp. Konsekvenser kan vara att lagen inte följs, att inköpsverksamheten inte är effektiv och att förtroendet hos leverantörer skadas.

- Är Kommunstyrelsen arbete med direktupphandlingar ändamålsenligt?

2.2. Oegentligheter och förtroendeskada

Oegentligheter dyker tyvärr upp med jämna mellanrum. De händelser som figurerat i media har medfört att en ökad uppmärksamhet har riktats mot kommunernas förebyggande arbete. Ett förebyggande arbete kan begränsa riskerna för att oegentligheter och förtroendeskada uppstår.

- Är kommunstyrelsens förebyggande arbete mot oegentligheter ändamålsenligt?

Regler om offentliganställdas bisysslor finns i allmänna bestämmelser och Lagen om offentlig anställning (LOA). Av regelverken framgår att arbetsgivaren kan förbjuda arbetstagaren att utöva bisyssla om denna anses vara ett hinder för arbetsuppgifterna, kan påverka arbetstagarens handläggning av ärenden eller konkurrera med arbetsgivarens verksamhet. Som grundprincip gäller att bisyssla är tillåten. Medarbetare ska på begäran anmäla bisyssla och lämna de uppgifter som arbetsgivaren anser behövs för bedömning av bisysslan.

- Har kommunstyrelsen ändamålsenliga system och rutiner för att följa upp anställdas bisysslor?

Under de senaste åren har ett flertal händelser aktualiserat vikten av att det finns tydliga regler och rutiner för hur kommunerna hanterar skattebetalarnas pengar, inte minst när det gäller representation. Det är viktigt att representationen är ändamålsenlig och att den interna kontrollen är tillräcklig.

- Är kommunstyrelsens interna kontroll avseende representation tillräcklig?

Upphandlingar och köp av tjänster inom byggsektorn kan betraktas som ett område med förhöjd risk för korruption och andra oegentligheter. Risker kan finnas efter det att upphandlingen av ramavtal är genomförd och avtalsperioden börjar. Riskerna kan också finnas vid upphandling av enskilda projekt, särskilt om andelen tilläggsarbeten är stor.

- Är nämndens kontroll och uppföljning av ingångna avtal ändamålsenlig?

3. Örskelljunga kommun

3.1. Kommunfullmäktiges mål

Utifrån vision 2020 har fullmäktige beslutat om fyra fokusområden samt övergripande huvudmål. Nämnderna har därefter haft till uppgift att konkretisera målen på nämndsnivå.

En ny kommunövergripande styrmodell har utarbetats.⁴ De nya verksamhetsmålen gäller från och med 2015.⁵

3.1.1. Måluppfyllelse i årsredovisningen

Följande mål har inte uppfyllts i den preliminära årsredovisningen 2014⁶:

MÅL	ANSVAR
Soliditeten ska vara lägst 40 procent enligt fullfonderingsmodellen.	Finansiellt
Ökning av användandet av e-tjänster i Kommunportal 24	Kommunstyrelsen
Chef/arbetsledare i Örskelljunga kommun ska inte ha fler än 36 medarbetare.	Kommunstyrelsen
Ohälsotalet ska vara högst 3,5 procent	Kommunstyrelsen
Minst 700 löpmeter nyanlagda gång- och cykelvägar ska anläggas årligen.	Samhällsbyggnadsnämnden
Minst 600 stycken vattenmätare ska bytas ut årligen.	Samhällsbyggnadsnämnden
Att öka antalet lån per barn under 14 år i förhållande till 2013 med två lån per barn.	Kultur och fritidsutskott
Att under året starta upp ett seniorprojekt i samarbete med Skåneidrotten	Kultur och fritidsutskott

⁴ Delårsrapport 2014 s. 26

⁵ Preliminär årsredovisning 2014 s. 30

⁶ Preliminär årsredovisning 2014 s. 31-34

2014-12-31 upplever alla vårdnadshavare att möjligheten till information från och kommunikation med barnens skola har blivit bättre.	Utbildningsnämnden
2014-12-31 använder 70 procent av vårdnadshavarna utbildningsförvaltningens e-tjänster	Utbildningsnämnden
2014-12-31 har en ökad användning av digitala läromedel och e-tjänster minskat skolornas pappersförbrukning med 50 procent.	Utbildningsnämnden
Medarbetare ska kunna erbjudas heltidstjänst	Socialnämnden

3.2. Intern kontroll

Följande formulering återfinns i kommunallagens 6 kap. 7 §:

Nämnderna skall var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De skall också se till att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett övrigt tillfredsställande sätt. Detsamma gäller när vården av en kommunal angelägenhet med stöd av 3 kap. 16 § har lämnats över till någon annan. Lag (1999:621).

Reglemente för intern kontroll i Örkelljunga kommun antogs av kommunfullmäktige 1997-09-15. Det vara aktuellt att kontrollera reglementets efterlevnad:

- Finns det internkontrollplaner för samtliga nämnder som avser 2015?
- Grundas internkontrollplanerna i riskbedömningar? Finns analyserna dokumenterade?
- Har det genomförts uppföljningar av samtliga kontrollmoment 2014? Finns uppföljningen dokumenterad?
- Har uppföljningen rapporterats till kommunstyrelsen och revisionen?
- Har kommunstyrelsen utvärderat kommunens samlade system för intern kontroll och i de fall förbättringar behövs föranstaltat om sådana?
- Visar uppföljningarna och utvärderingen på förhöjda risker? Vilka åtgärder har vidtagits?

3.2.1. Processer, system och rutiner

Att processer, system och rutiner fungerar är en förutsättning för en rättvisande redovisning och finansiell rapportering. Under en mandatperiod bör ett flertal system, rutiner och processer granskas. Nedan följer exempel på några granskningsinriktningar:

Granskning av administrativa processer

- Har kommunen ändamålsenliga processer avseende ekonomi- och nämnds-administration?

Materiella anläggningstillgångar och anläggningsregistret

- Är kommunstyrelsens och nämndernas interna kontroll avseende redovisning av materiella anläggningstillgångar tillräcklig?

IT-säkerhet

Övergripande genomgång av IT-säkerheten och vilka system som används.

Behörighet i IT-system/ekonomisystem

- Är den interna kontrollen tillräcklig när det gäller tilldelning och uppföljning av behörighet?

Elektronisk fakturahantering

Granskningen syftar till att pröva om kommunens system och rutiner för skanning av fakturor samt bearbetning i elektronisk form uppfyller de krav som kan ställas utifrån internkontrollsynpunkt. Systemets säkerhet bedöms som väsentligt eftersom huvuddelen av kommunens inköp och betalningsflöden för varor och tjänster hanteras via detta system.

- Är kommunstyrelsens och nämndernas interna kontroll avseende attestering av ekonomiska transaktioner tillräcklig?
- Är rutinerna avseende elektronisk fakturahantering tillförlitliga och säkra?

Leverantörsutbetalningar

- Följs regler och riktlinjer knutna till betalning av leverantörsfakturor?
- Är den interna kontrollen tillräcklig vid betalning av leverantörsfakturor?

Inköp och upphandling

Kartläggning av intäktprocessen och relevant kontroller i processen.

- Är Kommunstyrelsens och nämndernas interna kontroll i samband med upphandling tillräcklig?
- Är Kommunstyrelsens och nämndernas interna kontroll i rutiner för leverantörsbetalningar och leverantörsregister tillräcklig?

Kundfakturerings

Kommunen tillhandahåller och utför en mängd olika tjänster för vilka man debiterar avgift till kommuninvånare, andra kommuner, företag m.fl. Det handlar exempelvis om skolavgifter, VA-avgifter, sophämningsavgifter, barnomsorgsavgifter etc. Att ha en välfungerande administration är således viktigt för att uppnå en effektiv hantering av kommunens fakturerings.

- Är den interna kontrollen avseende avstämningsrutinerna i kundfakturerings tillräcklig?
- Är uppgifterna i redovisningen aktuella, fullständiga och rättvisande?

Löner och ersättningar inkl. arvoden till förtroendevalda

Personalkostnaderna utgör en väsentlig del av kommunens externa kostnader. Det finns risker förknippade med lönehanteringen. I den centrala hanteringen kan det finnas risk för att registerhållningen och hanteringen av olika moment i löneprocessen inte alltid fungerar som avsett. I den mån lönehanteringen har decentraliserats finns det en ökad risk för att lönerapporteringen och arbetsledarnas kontroll av löneunderlagen inte fungerar tillfredsställande. Detta eftersom det kan uppstå svårigheter att i alla delar upprätthålla kompetens och kontinuitet i kontrollerna.

Kommunens konst

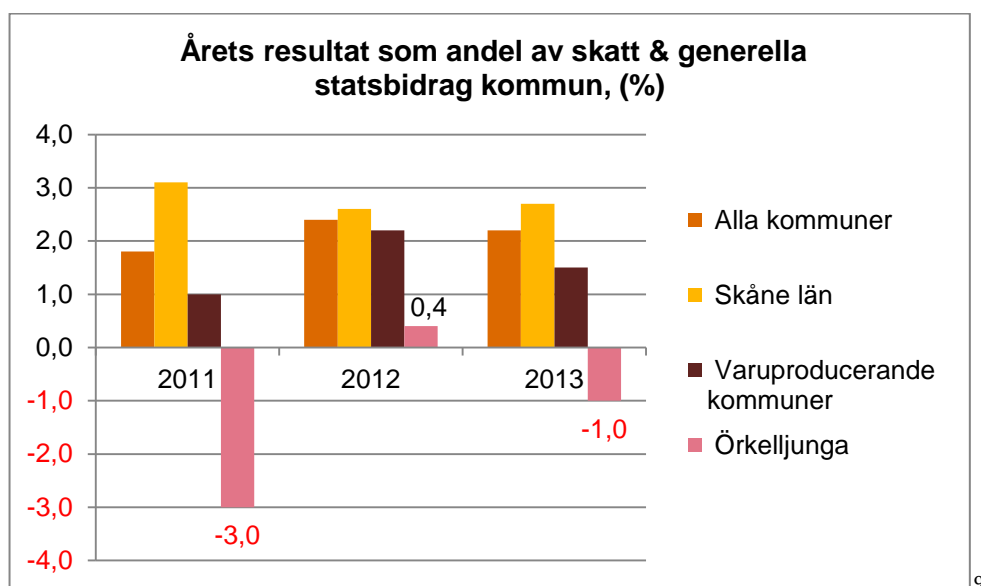
Inte sällan äger kommunen tavlor, skulpturer och konstverk av annat slag där värdet uppgår till betydande belopp. Konsten är tillgänglig för personal och allmänhet som utsmyckning av lokaler och omgivningar. Att konstinnehavet hanteras enligt fungerande rutiner och att kommunen tillser att konstverken skyddas mot stöld och åverkan är centralt för att den interna kontrollen av konstinnehavet ska fungera tillfredsställande.

3.3. Ekonomi

Kommunallagens balanskrav innebär att intäkterna ska överstiga kostnaderna varje enskilt år och eventuella förluster måste åtgärdas under de tre efterföljande åren.

Enligt delårsrapporten visar prognosen för helåret 2014 på ett positivt resultat. Bedömningen är även att det negativa balanskravsresultatet ska vara återställt vid utgången av år 2014.⁷

Resultatet för år 2014 uppgick enligt årsredovisningen till 17,6 mkr enligt fullfonderingsmodellen och 11 mkr enligt blandmodellen.⁸

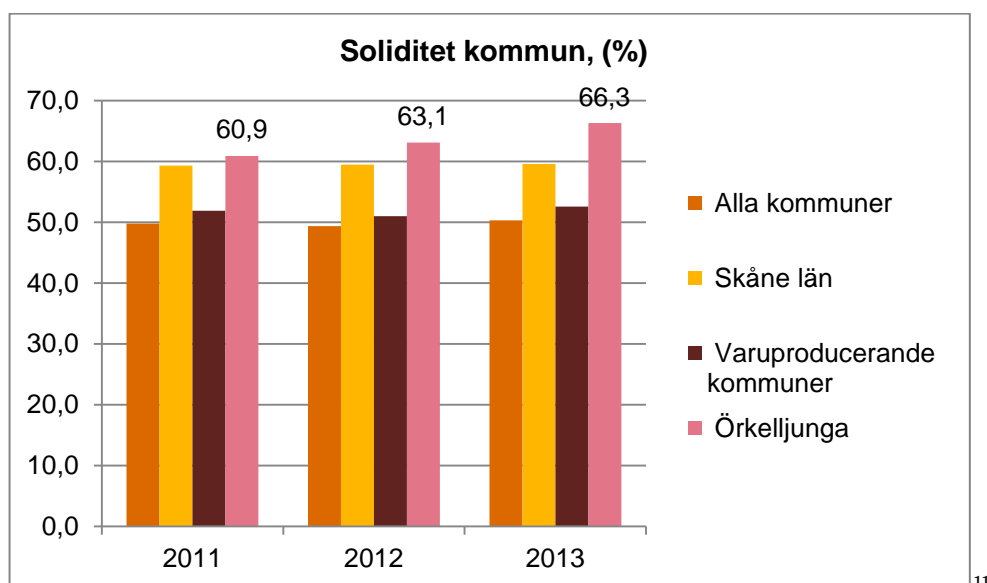
Solditet¹⁰ för kommunen låg för år 2013 på 66,3 % vilket är högre än i de jämförda kommungrupperna.

⁷ Delårsrapport 2014 s. 12-13

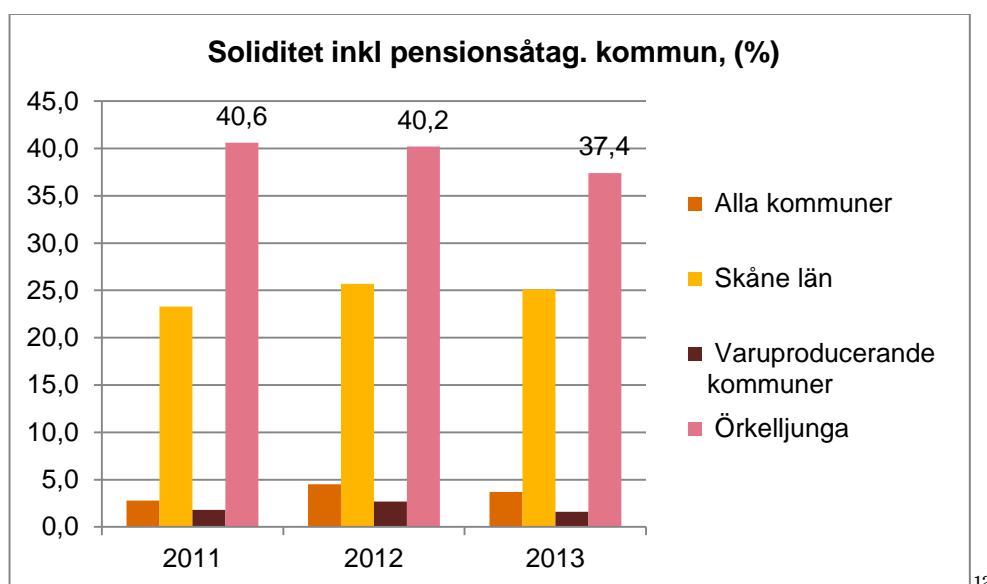
⁸ Preliminär årsredovisning 2014 s. 20

⁹ Årets resultat dividerat med summan av skatteintäkter och generella statsbidrag, kommun.
Källa: SCB.

¹⁰ Måttet anger hur stor del av kommunens tillgångar som är finansierade med egna medel/eget kapital och beskriver kommunens betalningsberedskap och finansiella styrka på lång sikt.

När man tar med pensionsåtagandena i soliditeten så har den sjunkit mellan 2012 och 2013 men ligger fortfarande högre än i de jämförda kommungrupperna.

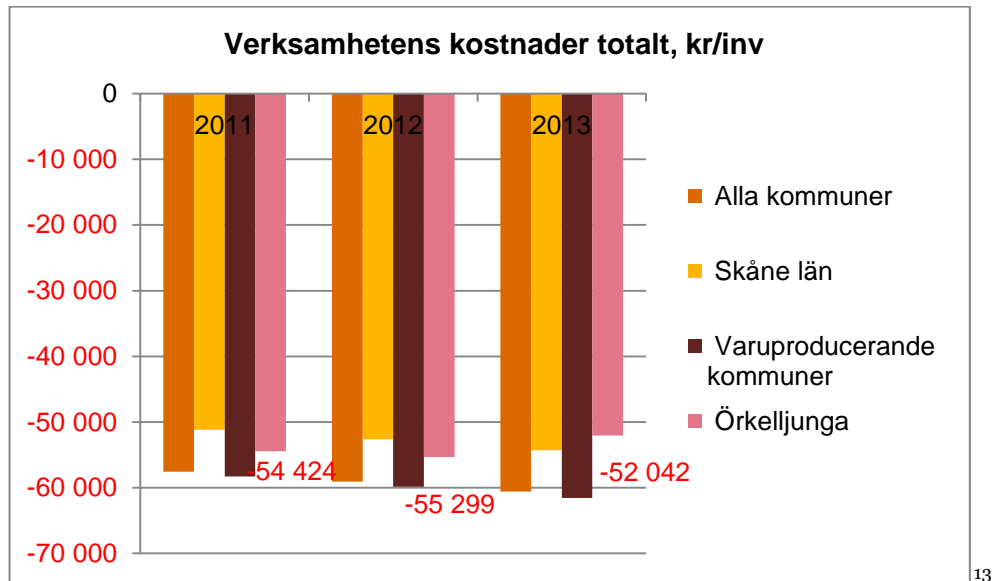

Verksamhetens kostnader har sjunkit mellan 2012 och 2013 vilket är ovanligt. Kommunens kostnader ligger under genomsnittet i de jämförda kommungrupperna.

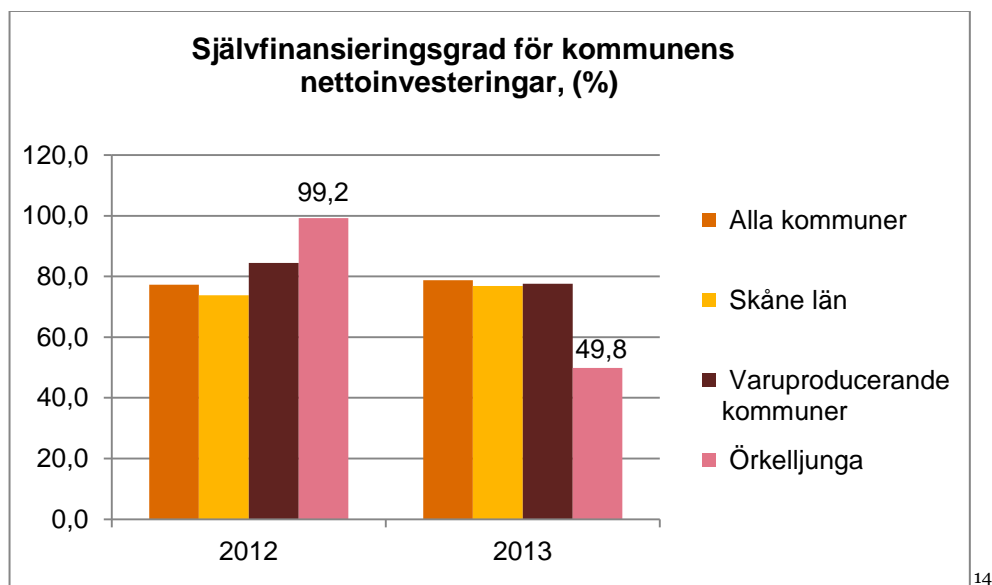
¹¹ Eget kapital dividerat med summa tillgångar i balansräkningen, exkl. pensionsåtaganden intjänade före 1998. Ju högre värde desto större del av tillgångarna är finansierade med egna medel. Är värdet negativt överstiger skulderna tillgångarna. Källa: SCB.

¹² Eget kapital minskat med det pensionsåtaganden som är intjänade före 1998 och som anges som en ansvarsförbindelse kommunen, dividerat med tillgångar kommunen. Källa: SCB.

Självfinansieringsgraden av nettoinvesteringarna sjönk kraftigt mellan 2012 och 2013.

¹³ Bruttokostnad minus interna intäkter och försäljning till andra kommuner och landsting för kommunen totalt, dividerat med antal invånare totalt 31/12. Avser samtlig regi. Avser huvuddelen av kommunens löpande externa kostnader, till exempel löner, arbetsgivaravgifter, hyror, bidrag, förändrad pensionsavsättning, utbetalda pensioner, inköp av varor och tjänster etc. Källa: SCB.

¹⁴ Årets resultat före avskrivningar, dividerat med nettoinvesteringarna i kommunen. Visar hur stor del av nettoinvesteringarna som finansieras med årets resultat. Värden som är negativa sätts till lika med 0. Värden som överstiger 100 sätts till lika med 100. Källa: SCB.

3.3.1. Budgetavvikelser

Av redovisningen i delårsrapporten framgår att socialnämnden och utbildningsnämnden prognostiserar negativa budgetavvikelser för helåret 2014.¹⁵

Enligt delårsrapporten pågick det ett arbete med att genomlysna socialnämndens verksamheter med syfte att identifiera möjliga åtgärder inför år 2015.¹⁶

- Vad visade genomlysningen?

När det gäller utbildningsnämnden så beror den negativa avvikelsen främst på gymnasieskolan och Bokelundaskolan. Enligt delårsrapporten så behövs det avseende gymnasieskolan en konsekvensanalys av olika handlingsalternativ inför 2015. Verksamhetschefen för Bokelundaskolan har fått i uppdrag att vidta åtgärder som medför en budget i balans inför verksamhetsåret 2015.¹⁷

Utbildningsnämnden och socialnämnden redovisar underskott i årsredovisningen 2014.¹⁸

I årsredovisningen redovisas att socialnämnden gick in i 2014 med en ny organisation och stora svårigheter att upprätthålla lagligheten avseende barnavårdsutredningar inom individ- och familjeomsorgen, ett kraftigt ökat behov av insatser inom hemtjänsten och ett fortsatt förväntat ekonomiskt underskott.¹⁹

- Har antalet barnavårdsutredningar ökat?
- Upprätthålls lagligheten?
- Har behoven inom hemtjänsten fortsatt att öka?

Enligt årsredovisningen har det varit ett turbulent år för socialnämnden. Det har varit en hög personalomsättning i förvaltningsledningen och internbudgeten blev inte klar förrän i juni. Under året har fokus riktats mot följande områden:

- *Skapa en gemensam förståelse för den uppkomna ekonomiska situationen och verksamheternas behov*
- *Få ledning och ekonom på plats*
- *Komma igång med systematiska uppföljningar tillsammans med enhetscheferna*
- *Skapa en gemensam plattform för mål, ledning och styrning inför 2015²⁰*

¹⁵ Delårsrapport 2014 s. 14

¹⁶ Delårsrapport 2014 s. 14

¹⁷ Delårsrapport 2014 s. 14- 15

¹⁸ Preliminär årsredovisning 2014 s. 22

¹⁹ Preliminär årsredovisning 2014 s. 22

²⁰ Preliminär årsredovisning 2014 s. 22-23

I årsredovisningen framhålls även att det blir allt svårare att rekrytera personal med rätt kompetens. En kompetensutvecklingsplan ska tas fram för hela förvaltningen under första halvåret 2015.²¹

Andra utvecklingsområden som nämns är utveckling av en öppenvårds- och behandlingsenhet samt metoder och stöd för att fler människor ska komma i arbete eller påbörja studier.²²

Utbildningsnämnden framhåller i årsredovisningen att det ligger en stor utmaning i att anpassa gymnasieskolans verksamheter till ett krympande elevantal.²³

3.3.2. *Investeringar och underhåll*

Enligt delårsrapporten kommer kommunen att ha en hög investeringsnivå under år 2014 och år 2015.²⁴ Bland annat pågick projekteringen av allhallen med en budgeterad kostnad på 38 mkr. Enligt delårsrapporten pekar dock prognosen på en totalkostnad på 45 mkr. I framställningen betonas även att VA-verket är i stort behov av upprustning. Andra investeringar utgörs av ombyggnad av biogasanläggningen, åtgärder i ventilationsanläggningen, markexploateringen av Skåneporten etapp 2 samt investeringar i gator, cykelvägar och asfaltering.²⁵

I delårsrapporten anges även att ett stort antal underhålls- och investeringsentreprenader är under genomförande exempelvis slamhuset, täckning av biobäddar och gångbro samt ett nytt övervakningsprogram.²⁶

Enligt årsredovisningen är ett nytt äldreboende planerat och kommunens nya allhall är planerad till april 2015. Bygget beräknas stå färdigt under år 2016.²⁷

Dock redovisas att totalkostnaden kommer att överstiga den ursprungliga budgeten för allhallen. Projektet har även försenats. Även investeringarna i VA-verket har blivit försenade. Enligt årsredovisningen är VA-verket i stort behov av upprustning.²⁸

I årsredovisningen framhålls att en stor del av investeringarna inte har genomförts som planerat under år 2014. Investeringsnivån kommer därför, enligt årsredovisningen, att bli mycket hög under år 2015.

---

²¹ Preliminär årsredovisning 2014 s. 23

²² Preliminär årsredovisning 2014 s. 23

²³ Preliminär årsredovisning 2014 s. 24

²⁴ Delårsrapport 2014 s. 16

²⁵ Delårsrapport 2014 s. 15-16

²⁶ Delårsrapport 2014 s. 27

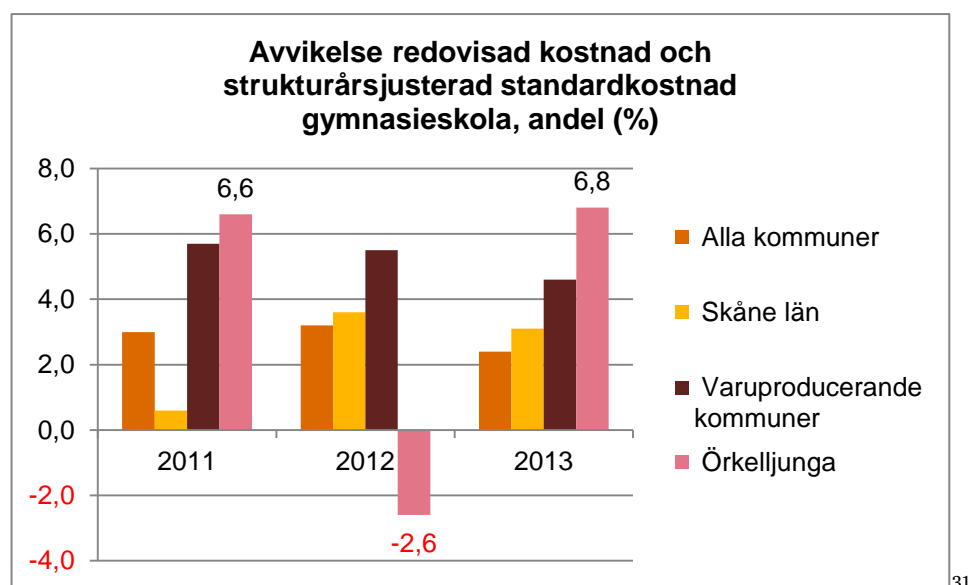
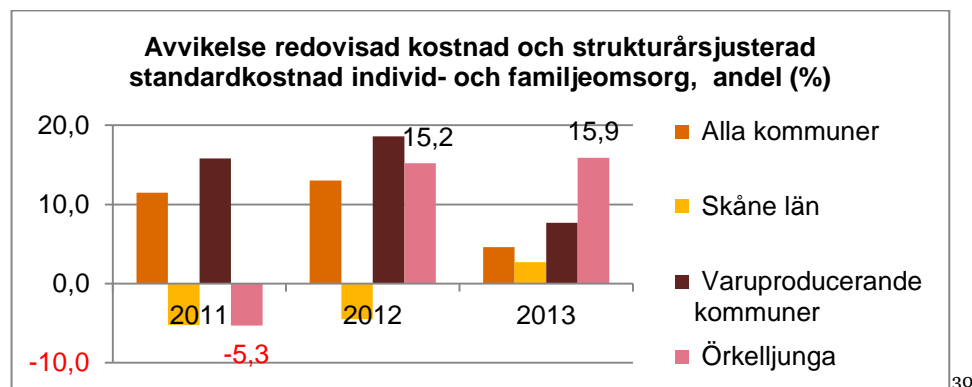
²⁷ Preliminär årsredovisning 2014 s. 16

²⁸ Preliminär årsredovisning 2014 s. 26

3.3.3. Standardkostnader

Vid redovisning och jämförelser av kommuners verksamhetskostnader används ofta avvikelser mellan kommunens redovisade kostnader inom ett specifikt verksamhetsområde och en strukturårsjusterad standardkostnad. Värdet ger en indikation på om en kommun har högre eller lägre kostnader än de som motiveras av den egna strukturen enligt det kommunala kostnadsutjämningsystemet²⁹.

Örkelljunga har högre kostnader inom individ- och familjeomsorgen samt gymnasieskolan är vad som motiveras av den egna strukturen.

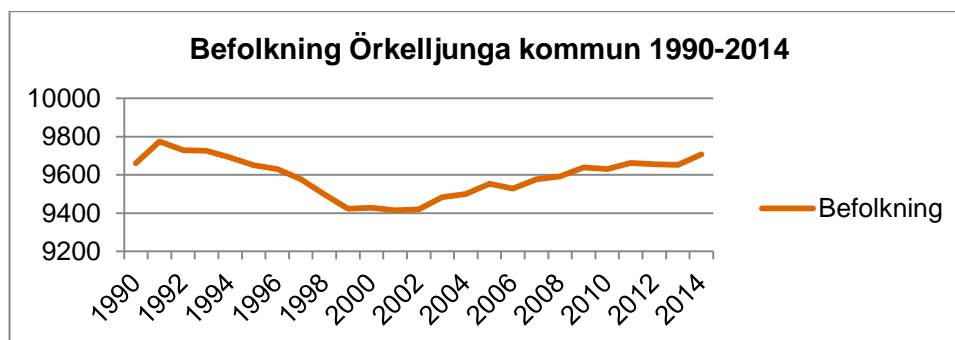
²⁹ För den som vill fördjupa sig i det kommunala utjämningsystemet finns det att läsa "Det kommunala utjämningsystemet – en beskrivning av systemet från 2014" av Statskontoret publicerat 2014. Länk: <http://www.statskontoret.se/upload/Publikationer/2014/201402.pdf>

³⁰ Avvikelse i procent mellan nettokostnad och strukturårsjusterad standardkostnad för individ- och familjeomsorg, kr/inv. Nettokostnad är bruttokostnad minus bruttointäkt. Den strukturårsjusterade standardkostnaden beräknas som standardkostnaden för utjämningsåret T+2 år i innevarande års (år T) prisnivå. Den bygger därmed på befolkningssiffror och nettokostnader för det aktuella året. I den strukturårsjusterade standardkostnaden till skillnad från standardkostnad justeras även för ett antal strukturella faktorer som inte ingår i de verksamhetsknutna standardkostnaderna, Se "Vad kostar verksamheten i Din kommun?", för mer information. Avser samtlig regi. Källa: SCB och SKL.

3.4. Befolkningsutveckling

Den 1 november 2014 uppgick befolkningsmängden i Örkelljunga kommun enligt Statistiska centralbyrån (SCB) till 9707 personer. Folkmängden har således ökat under perioden 2008-2014.

2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
9592	9639	9631	9663	9655	9653	9707

Enligt kommunens befolkningsprognos kommer åldergruppen 19-24 år att minska kraftigt under perioden fram till år 2025. Samtidigt kommer pensionärshushållen i åldergruppen 65-69 år att öka kraftigt.³²

- Hur arbetar kommunen för att anpassa verksamheterna till förändringarna i befolkningsantalet och den demografiska utvecklingen? Är anpassningarna tillräckliga?

I delårsrapporten framhålls att en viktig faktor för befolkningsutvecklingen är att byggandet kommer igång. En förutsättning för byggandet är, enligt delårsrapporten, framförhållning i arbetet med detaljplanerna.³³

- Hur fungerar arbetet med detaljplanerna?

Örkelljunga kommun har utarbetat en bredbandsstrategi för åren 2014-2020 där det årligen satsas 900 tkr.³⁴

- Hur fungerar utbyggnaden av bredbandsnätet?

³¹ Avvikelse i procent mellan nettokostnad och strukturårsjusterad standardkostnad för gymnasieskola, kr/inv. Nettokostnad är bruttokostnad minus bruttointäkt. Den strukturårsjusterade standardkostnaden beräknas som standardkostnaden för utjämningsåret T+2 år i innevarande års (år T) prisnivå. Den bygger därmed på befolkningsciffror och nettokostnader för det aktuella året. I den strukturårsjusterade standardkostnaden till skillnad från standardkostnad justeras även för ett antal strukturella faktorer som inte ingår i de verksamhetsknutna standardkostnaderna, Se "Vad kostar verksamheten i Din kommun?", för mer information. Avser samtlig regi. Källa: SKL och SCB.

³² Delårsrapport 2014 s. 8

³³ Delårsrapport 2014 s. 6-7

³⁴ Delårsrapport 2014 s. 7

3.4.1. *Flyktingmottagande/Integration*

Enligt Migrationsverkets statistik för 2014 tog Örkelljunga kommun emot sammanlagt 55 flyktingar under året enligt ersättningsförordningen³⁵ varav 16 kategoriseras som ensamkommande barn.

Följande formulering återfinns i årsredovisningen:

”Kommunen har fört diskussion med länsstyrelsen om migrationsfrågan och påpekat att informationsflödet mellan staten och kommunen måste förbättras markant. I nuläget dyker nyanlända upp i kommunen helt utan förvarning, vilket gör det näst intill omöjligt för kommunen att anordna ett bra mottagande. Kommunen har också anfört att administrationen som omgärdar migrationsfrågan måste bli smidigare. T.ex. är administrationen för återsökning av pengar från staten allt för krånglig och därför mycket resurskrävande.”³⁶

- Säkerställer kommunstyrelsen en ändamålsenlig mottagning av flyktingar och ensamkommande flyktingbarn?

3.5. *Arbetslöshet*

Arbetslösheten i Örkelljunga har till skillnad från i de jämförda kommungrupperna ökat något mellan år 2013 och år 2014. Arbetslösheten i kommunen ligger nu högre än i övriga länet samt riksgenomsnittet.

Enligt delårsrapporten drabbades kommunen hårt under lågkonjunkturen främst beroende på att kommunen har en jämförelsevis låg utbildningsnivå.³⁷

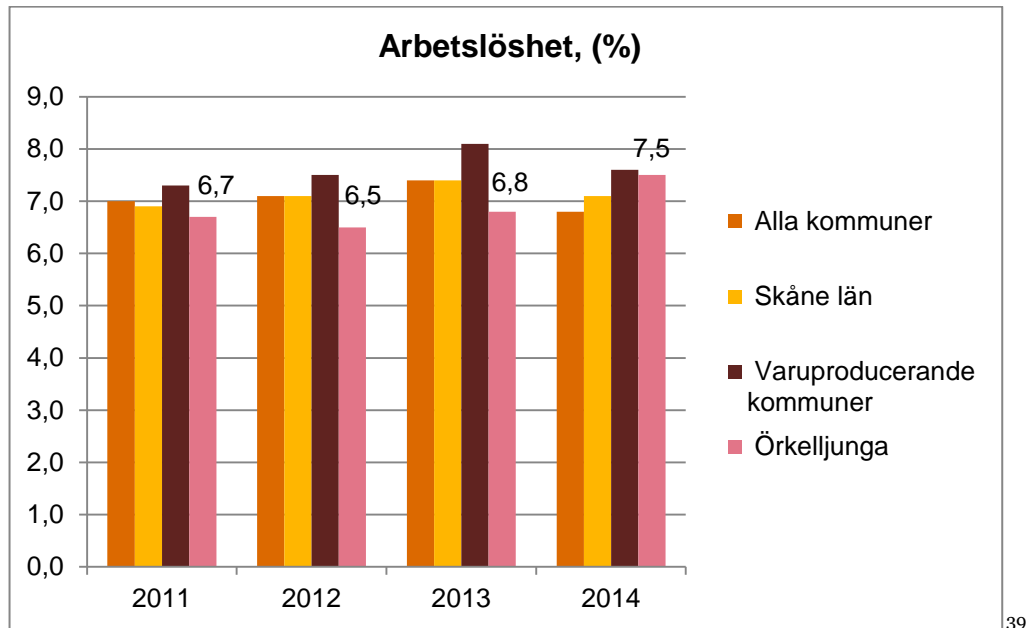
I årsredovisningen framhålls att det finns en påfallande risk för att arbetslösheten stiger ytterligare för kommuninnevånare med enbart förgymnasial utbildning.³⁸

³⁵ Kommunerna har rätt till statlig ersättning för mottagande av utländska medborgare som beviljats uppehållstillstånd i Sverige som flyktingar, skyddsbehövande, efter synnerligen ömmande omständigheter eller som anhöriga. Det följer av förordningen (2010:1122) om statlig ersättning för insatser för vissa utlänningar.

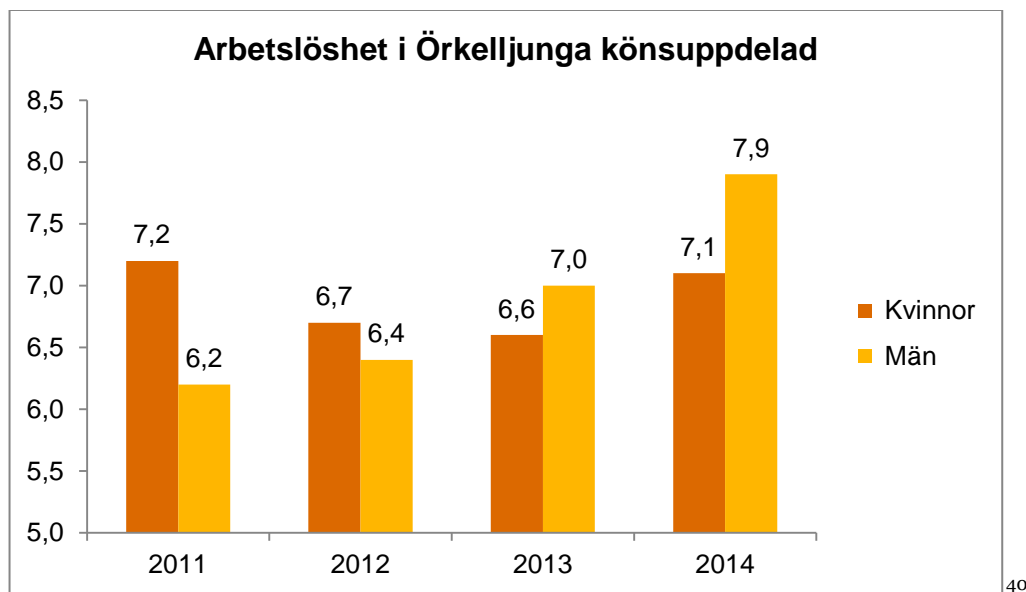
³⁶ Preliminär årsredovisning 2014 s. 43

³⁷ Delårsrapport 2014 s. 3

³⁸ Preliminär årsredovisning 2014 s. 9

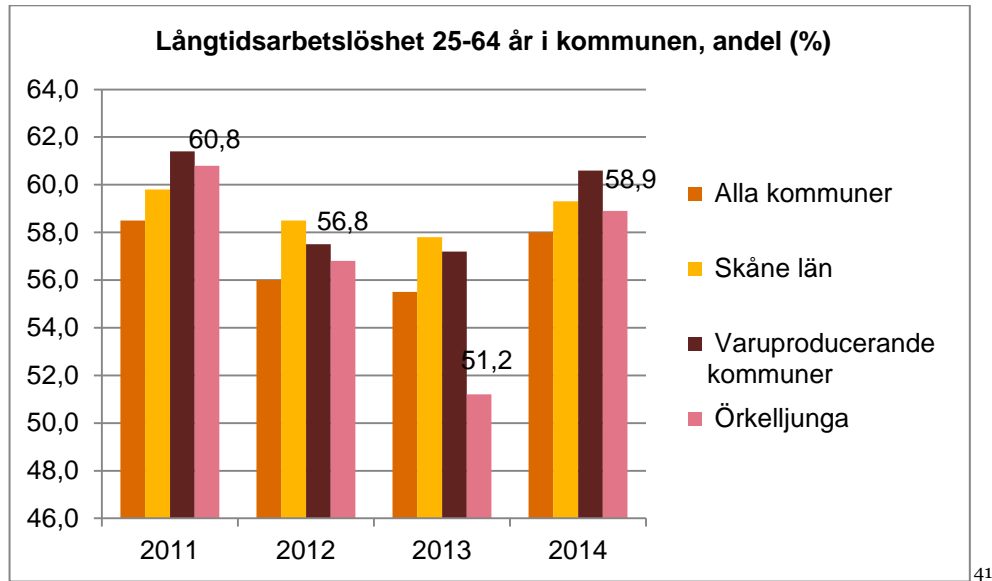
När man tittar på arbetslösheten uppdelat i kvinnor och män så kan man se att arbetslösheten hos män stigit mer än hos kvinnor de senaste åren.

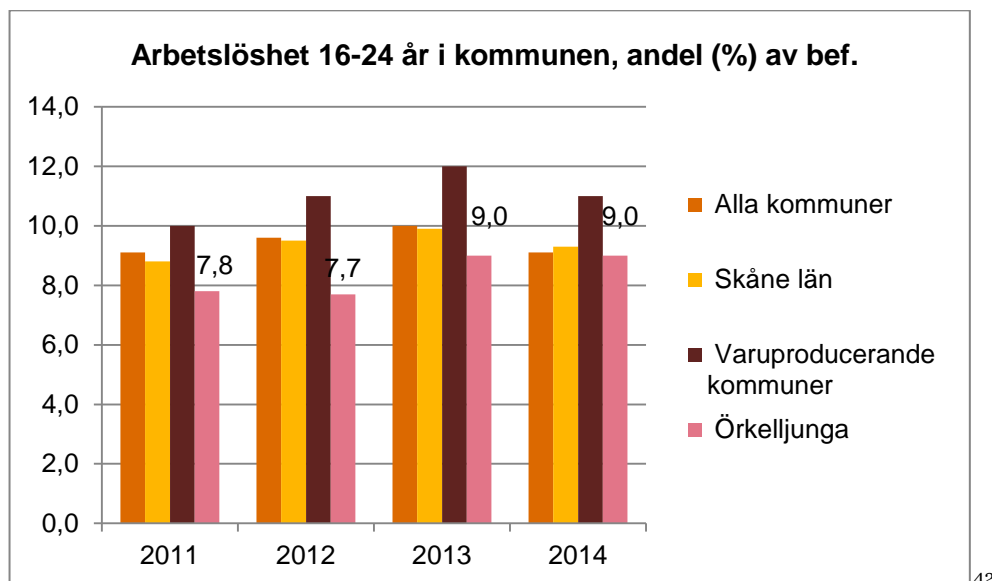
³⁹ Antal öppet arbetslösa och personer i program med aktivitetsstöd i åldern 18-64 år dividerat med antal invånare 18-64 år. Avser statistik från mars månad år T. Källa: Arbetsförmedlingen och SCB.

⁴⁰ Avser statistik från mars månad år T. Källa: Arbetsförmedlingen och SCB.

Av de arbetslösa så har runt 60 % varit det i sex månader eller mer vilket är i nivå med liknande kommungrupper.

Ungdomsarbetslösheten i kommunen är i nivå med länet samt landet som helhet.

⁴¹ Antal personer 25-64 år i kommunen som varit öppet arbetslösa eller i program med aktivitetsstöd i minst sex månader, dividerat med totalt antal personer 25-64 år i kommunen som är öppet arbetslösa eller i program med aktivitetsstöd. Avser statistik från mars månad. Källa: Arbetsförmedlingen.

⁴² Antal personer 16-24 år i kommunen som är öppet arbetslösa eller i program med aktivitetsstöd, dividerat med antal invånare 16-24 år i kommunen den 31/12 år T-1. Arbetslösheten avser statistik från mars månad år T. Källa: Arbetsförmedlingen och SCB.

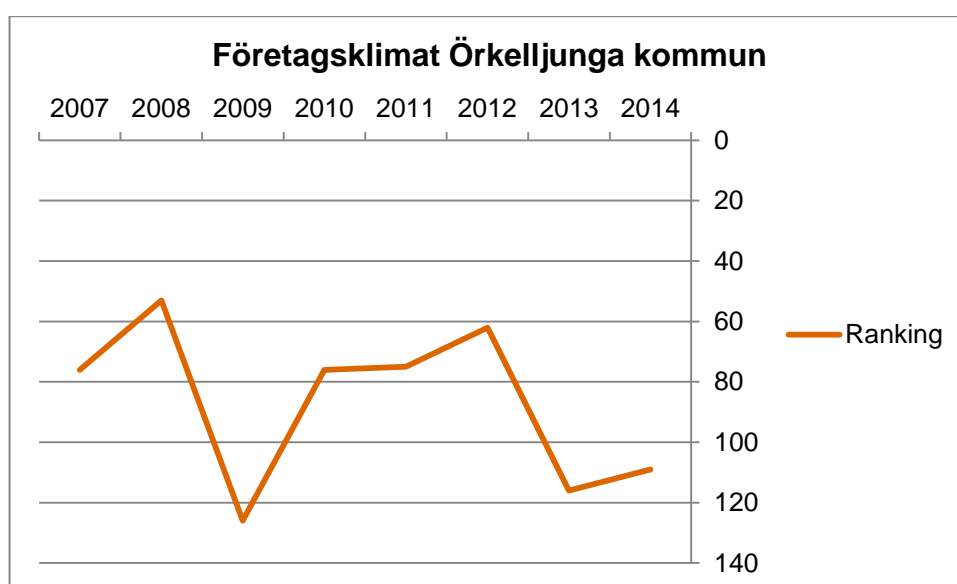

3.6. Företagsklimat

I svenskt näringslivs kommunranking över företagsklimat⁴³, vilken är baserad på enkätsvar från företagare, ligger Örkelljunga på plats 109 av 290 kommuner. Det är en förbättring mot 2013 med 7 placeringar.

Enligt delårsrapporten har kommunen anställt en näringslivsstrateg med uppgift att utveckla näringslivsklimatet och marknadsföra Örkelljunga kommun för nyetableringar.⁴⁴

I årsredovisningen redovisas att en näringslivs- och turistchef är rekryterad inför år 2015. Kultur- och fritidsutskottet får även en egen förvaltning med en nyrekryterad förvaltningschef med erfarenhet av evenemangsverksamhet.⁴⁵

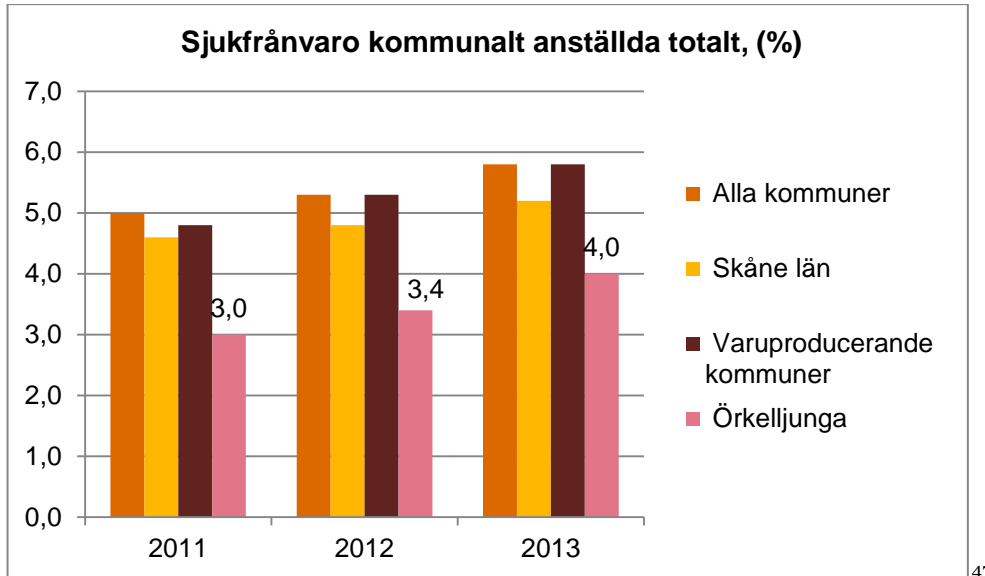
⁴³ Rankingens innehåller totalt 18 faktorer som viktas olika tungt. Den tyngst vägande delen i rankingen är företagarnas uppfattning om "Det sammanfattande omdömet om företagsklimatet i kommunen". Mer om rankingen finns på: www.foretagsklimat.se/

⁴⁴ Delårsrapport 2014 s. 5

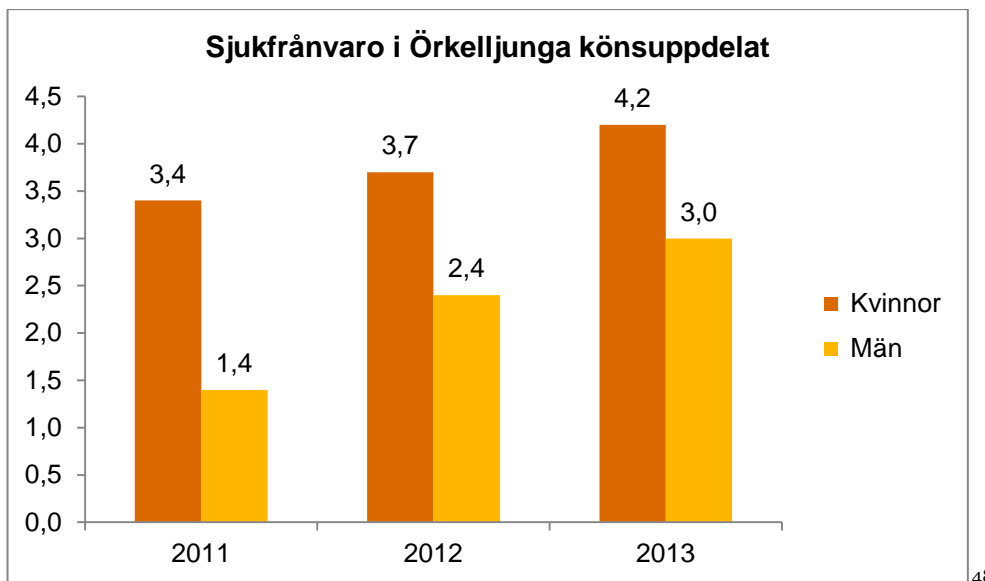
⁴⁵ Preliminär årsredovisning 2014 s. 12

3.7. Personalredovisning

Sjukfrånvaron i kommunen har stigit de senaste åren men ligger under de jämförda kommungrupperna. Enligt årsredovisningen har sjukfrånvaron ökat till 4,7 procent under år 2014.⁴⁶

Kvinnorna har en högre sjukfrånvaro än männen.

- Vilka åtgärder har vidtagits för att minska sjukfrånvaron?

⁴⁶ Preliminär årsredovisning 2014 s. 41

⁴⁷ Den totala sjukfrånvarotiden, ackumulerad under året, som andel (%) av den tillgängliga ordinarie arbetstiden. Avser samtlig kommunalt anställd personal. Avser den obligatoriska sjukfrånvaroredoisningen. Källa: SKL.

⁴⁸ Avser samtlig kommunalt anställd personal. Avser den obligatoriska sjukfrånvaroredoisningen. Källa: SKL.

- Hur ser utvecklingen ut för sjukfrånvaron under 2015?
- Är jämställdhet ett integrerat perspektiv i kommunens olika verksamheter?
- Är det systematiska arbetsmiljöarbetet ändamålsenligt?

I årsredovisningen framhålls att brist på utbildad personal och ökad konkurrens kan leda till rekryteringssvårigheter.⁴⁹

- Är kommunens arbete rörande personal- och kompetensförsörjning/rekrytering ändamålsenligt och tillräckligt för att kunna tillgodose verksamhetens behov av personalresurser på kort och längre sikt?

3.8. Trygghet och säkerhet

Varje år släpper SKL tillsammans med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap statistik över trygghet och säkerhet i kommunerna. Örkelljunga avviker negativt inom några avseenden men man ska komma ihåg att många indikatorer är svåra att påverka samt att brott kan begås av tillfälliga besökare i kommunen:

Indikator	Resultat	Kommentar
Antal anmälda våldsbrott per 1 000 invånare.	9	Fler än det modellberäknade värdet ⁵⁰ .
Antal anmälda stöld- och tillgreppsbrott per 1 000 invånare.	59	Fler än det modellberäknade värdet
Antal anmälda brott om skadegörelse per 1 000 invånare.	13,3	Har ökat sedan föregående år.
Antal verksamheter som kommunerna angivit att de omfattas av kommunens risk- och sårbarhetsanalys.	5	Bland den lägsta fjärdedelen kommuner.
Responstid för ambulans dvs. tid från 112-samtal till första resurs är på plats. Mediantid i minuter.	21,6	Bland den lägsta fjärdedelen kommuner.

⁴⁹ Preliminär årsredovisning 2014 s. 41

⁵⁰ De modellberäknade värdena beskriver ett förväntat antal olyckor och brott givet de lokala förhållandena i respektive kommun. I de lokala förhållandena ingår variabler såsom åldersfördelning, inkomstförhållanden, förvärvsarbete, ohälsa och familjeförhållanden. Kommunerna klassificeras därefter om de har fler, lika många eller färre olyckor eller bränder än de modellberäknade värdena (SKL).

4. Verksamheterna

Nedan redovisas negativa avvikelser, otydligheter och eventuella risker som återfinns i Öppna jämförelser eller kommunens delårsrapport samt årsredovisning.

4.1. Kommunstyrelsen

Enligt årsredovisningen krävs det sanering av fastigheten Ejdern. Kommunen har riktat ersättningskrav mot den tidigare ägaren.⁵¹

- Har kommunen fått skadestånd?

I årsredovisningen anges att ett omfattande utvecklingsarbete pågår inom förvaltningen med syfte att kansli-, personal-, IT- och ekonomienheten ska bli mer kostnadseffektiv och kunna erbjuda en förbättrad service.⁵²

4.2. Utbildningsnämnden

Den negativa budgetavvikelsen i delårsrapporten beror enligt redovisningen främst på att lönekostnaderna, de interkommunala nettokostnaderna och skolskjutskostnaderna varit höga jämfört med budget.⁵³

Utbildningsförvaltningen har skapat en utvecklingsplan med syfte att nå en högre måluppfyllelse för samtliga verksamheter.⁵⁴

- Hur fungerar arbetet med utvecklingsplanen?

Enligt delårsrapporten kommer elevantalet i gymnasieskolan att minska under de kommande åren. Den stora utmaningen för Örkelljungas gymnasieskola är, enligt delårsrapporten, att anpassa verksamheten för ett minskande elevantal och samtidigt erbjuda ett programutbud som gör skolan attraktiv.⁵⁵

Kommunen har generellt sett bra skolresultat och ligger exempelvis bland den högsta fjärdedelen kommuner när det gäller betyg samt andel elever med fullständiga betyg i åk 9. Även gymnasieskolan uppvisar goda resultat enligt den officiella statiken.

För ytterligare information se exempelvis nedanstående länkar:

https://www.kolada.se/index.php?_p=jamforelse

https://www.kolada.se/index.php?fp=1&_p=workspace/nt

⁵¹ Preliminär årsredovisning 2014 s. 44

⁵² Preliminär årsredovisning 2014 s. 44

⁵³ Delårsrapport 2014 s. 30

⁵⁴ Delårsrapport 2014 s. 30

⁵⁵ Delårsrapport 2014 s. 30

Enligt årsredovisningen har en ökning av nyanlända barn och elever medfört ett behov av en översyn av organisationen och lokalutnyttjandet.⁵⁶

- Vad visade översynen?

4.3. Socialnämnden

Enligt delårsrapporten har det tillkommit kostnader för LVM-placering av vuxna och kostnader för placering av barn. Likaså har det tillkommit kostnader för tjänsteköp inom IFO på grund av hög arbetsbelastning och svårigheter att rekrytera personal med rätt kompetens.⁵⁷

- Hur ser kostnadsutveckling ut under 2015?

Enligt delårsrapporten pågår det ett arbete med att ta fram tydliga och mätbara mål för verksamheterna.⁵⁸

- Har nya mål utarbetats?

De stora utmaningarna är enligt delårsrapporten:

- Att utveckla ett väl fungerande styr- och ledningssystem
- Klara kompetensförsörjningen
- Utveckla e-hälsa och digitalisering⁵⁹

En ny ledningsorganisation etablerades under år 2014.⁶⁰

- Hur fungerar den nya ledningsorganisationen?

Enligt årsredovisningen är en kompetensutvecklingsplan under framtagande, liksom en plan för utbildning, interna karriärmöjligheter och ökad lönespännvidd.⁶¹

Enligt redovisningen kommer en öppenvårds- och behandlingsenhet att öppnas. Ett annat prioriterat område är att utveckla metoder för att kunna ge stöd som medför att fler människor kommer i arbete alternativt påbörjar studier.⁶²

4.3.1. Äldre

Varje år utför Socialstyrelsen brukarbedömningar där de äldre som får hemtjänst eller har särskilt boende får uppge hur nöjda de är med servicen. Örkelljunga kommuns omdömen från brukarna av hemtjänst ligger i nivå med jämförda kommungrupper.

⁵⁶ Preliminär årsredovisning 2014 s. 48

⁵⁷ Delårsrapport 2014 s. 31

⁵⁸ Delårsrapport 2014 s. 31

⁵⁹ Delårsrapport 2014 s. 31

⁶⁰ Delårsrapport 2014 s. 31

⁶¹ Preliminär årsredovisning 2014 s. 49

⁶² Preliminär årsredovisning 2014 s. 49

Det som sticker ut negativt är att andelen i särskilt boende som tycker att man tar hänsyn till deras åsikter och önskemål. Likaså är färre nöjda med maten i Örkelljunga än i andra kommuner.

4.3.2. *Öppna jämförelser socialtjänst*

Socialstyrelsen publicerar varje år statistik i öppna jämförelser där kommunerna själva fått svara på frågor huruvida kommunen erbjuder serviceområden som socialstyrelsen rekommenderar att en kommun skall kunna erbjuda sina medborgare⁶³.

Siffran inom parentes är rikssnittet, d.v.s. antalet indikatorer som kommunerna i Sverige har i snitt:

- Örkelljunga kommun svarar att de saknar 31/57 indikatorer (rikssnitt 27) i sitt arbete för att **stödja brottsoffer**.
- Saknar 22/37 indikatorer (rikssnitt 16) i sitt arbete med **missbruks- och beroendevård**.

Kommunen uppger att de saknar relativt många indikatorer inom arbetet att stödja brottsoffer samt inom missbruks- och beroendevården. Arbetar socialtjänsten med dessa områden på ett ändamålsenligt sätt?

- Saknar 28/62 indikatorer (rikssnitt 30) i sitt arbete med **social barn- och ungdomsvård**.
- Saknar 12/29 indikatorer (rikssnitt 14) i sitt arbete för **stöd till funktionsnedsatta/LSS**.
- Saknar 16/36 indikatorer (rikssnitt 17) i sitt arbete för **psykiskt funktionsnedsatta**.

Det är svårt att dra generella slutsatser kring hur socialtjänstens i Örkelljunga fungerar utifrån dessa siffror men om man vill fördjupa sig i vad kommunen uppger att de saknar kan man få fördjupad information om öppna jämförelser på socialstyrelsens hemsida, länk:

<http://www.socialstyrelsen.se/oppnajokforelser>

⁶³ Öppna jämförelser jämför socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens olika verksamheter. Det övergripande målet är att stödja nationella aktörer, ansvariga huvudmän och utförare i vård och omsorg i arbetet med att främja en god vård och omsorg för den enskilde. Öppna jämförelser ger också allmänheten insyn och kan användas som underlag för politiska beslut på olika nivåer (Socialstyrelsen).

Hemlöshet

Flera invånarmässigt små kommuner påtalar enligt socialstyrelsen att de inte har problem med hemlöshet och att de löser enskilda situationer när de uppkommer.⁶⁴

- Hur ser Örkelljungas situation med hemlöshet ut?

4.3.3. Ekonomiskt bistånd

Andelen biståndsmottagare i befolkningen är i nivå med resten av landet.

Kostnaden för utbetalt ekonomiskt bistånd per invånare ökade med 15 % mellan 2012 och 2013 medan snittet i landet låg på ca 3 %.

I Öppna jämförelser - Ekonomiskt bistånd 2014 svarar kommunen nej på 16 av 35 indikatorer (rikssnitt 14) som en kommun rekommenderas att ha, exempelvis:

Det saknas standardiserade bedömningsmetoder.

Det saknas planer för personalens kompetensutveckling.

Det görs ingen brukarundersökning.

IT- system som stödjer verksamhetsuppföljning saknas.

4.4. Kommunalförbund

Örkelljunga Kommun är medlem i Söderåsens Miljöförbund som är samägt av kommunerna Klippan, Svalöv, Perstorp, Bjuv och Örkelljunga.

Kommunalförbundet Medelpunkten, som ägs tillsammans av 10 kommuner i nordvästra Skåne, levererar hjälpmedel till kommunens verksamheter inom socialförvaltningen.

Helsingborg, Ängelholm och Örkelljunga har bildat kommunalförbundet Räddningstjänsten Skåne Nordväst. Räddningstjänstförbundet kommer att bedriva räddningstjänst för de tre medlemskommunerna fr.o.m. januari 2015.⁶⁵

⁶⁴ Socialstyrelsen.se

⁶⁵ Delårsrapport 2014 s. 10

5. *Identifierade riskområden*

Flyktingmottagande/Integration

Ökad flyktinginvandring och en fungerande integration ställer omfattande krav på ökad samverkan mellan kommuner, myndigheter, näringsliv och civilsamhälle.

Följande formulering återfinns i årsredovisningen:

”Kommunen har fört diskussion med länsstyrelsen om migrationsfrågan och påpekat att informationsflödet mellan staten och kommunen måste förbättras markant. I nuläget dyker nyanlända upp i kommunen helt utan förvarning, vilket gör det näst intill omöjligt för kommunen att anordna ett bra mottagande. Kommunen har också anfört att administrationen som omgärdar migrationsfrågan måste bli smidigare. T.ex. är administrationen för återsökning av pengar från staten allt för krånglig och därför mycket resurskrävande.”⁶⁶

- Finns det en fungerande samverkan?
- Säkerställer kommunstyrelsen en ändamålsenlig mottagning av flyktingar och ensamkommande flyktingbarn?

Enligt årsredovisningen har en ökning av nyanlända barn och elever medfört ett behov av en översyn av organisationen och lokalutnyttjandet.⁶⁷

- Vad visade översynen?

Exempel på andra granskningsinriktningar:

- Nyanlända elever i skolan
- Modersmålsundervisning/SFI

Arbetslöshet – insatser för att bli självförsörjande

Arbetslösheten i Örkelljunga har till skillnad från i de jämförda kommungrupperna ökat något mellan år 2013 och år 2014. Arbetslösheten i kommunen ligger nu högre än i övriga länet samt riksgenomsnittet.

Enligt delårsrapporten drabbades kommunen hårt under lågkonjunkturen främst beroende på att kommunen har en jämförelsevis låg utbildningsnivå.

I den preliminära årsredovisningen framhålls att nämnden, tillsammans med andra aktörer, kommer fortsätta att utveckla metoder och stöd för att fler människor ska komma i arbete eller påbörja studier.⁶⁸

⁶⁶ Preliminär årsredovisning 2014 s. 43

⁶⁷ Preliminär årsredovisning 2014 s. 48

- Får de som är beroende av ekonomiskt bistånd tillgång till insatser för att i framtiden klara sin försörjning på egen hand?

Socialnämnden

Socialnämnden har en negativ budgetavvikelse för helåret 2014.

Enligt årsredovisningen har det varit ett turbulent år för socialnämnden. Det har varit en hög personalomsättning i förvaltningsledningen och internbudgeten blev inte klar förrän i juni. Under året har fokus riktats mot följande områden:

- *Skapa en gemensam förståelse för den uppkomna ekonomiska situationen och verksamheternas behov*
- *Få ledning och ekonomi på plats*
- *Komma igång med systematiska uppföljningar tillsammans med enhetscheferna*
- *Skapa en gemensam plattform för mål, ledning och styrning inför 2015*

Individ- och familjeomsorgen

Individ- och familjeomsorgen har högre kostnader än vad som är motiverat av den egna strukturen enligt det kommunala kostnadsutjämningsystemet.

- Sker det en strukturerad uppföljning och kontroll av ekonomi och kvalitet?
- Vidtas åtgärder då ekonomiska och kvalitativa avvikelser uppmärksammas?

I årsredovisningen redovisas att socialnämnden gick in i 2014 med en ny organisation och stora svårigheter att upprätthålla lagligheten avseende barnavårdsutredningar inom individ- och familjeomsorgen, ett kraftigt ökat behov av insatser inom hemtjänsten och ett fortsatt förväntat ekonomiskt underskott.⁶⁹

I delårsrapporten framhålls det att IFO har haft en hög arbetsbelastning och svårigheter att rekrytera personal med rätt kompetens.

- Har problemen påverkat den sociala barn och ungdomsvården?

Gymnasieskolan

Utbildningsnämnden har en negativ budgetavvikelse för helåret 2014. Gymnasieskolan har högre kostnader än vad som är motiverat av den egna strukturen enligt det kommunala kostnadsutjämningsystemet. I delårsrapporten och årsredovisningen beskrivs arbetet med att anpassa verksamheten till ett krympande elevantal som en utmaning.

⁶⁸ Preliminär årsredovisning 2014 s. 23

⁶⁹ Preliminär årsredovisning 2014 s. 22

VA-verksamheten, investeringar och underhåll

I årsredovisningen framhålls att en stor del av investeringarna inte har genomförts som planerat under år 2014. Investeringsnivån kommer därför, enligt årsredovisningen, att bli mycket hög under 2015.

Enligt den preliminära årsredovisningen som kommer totalkostnaden för allhallen att överstiga den ursprungliga budgeten. Projektet har även försenats. Även investeringarna i VA-verket har blivit försenade. Enligt årsredovisningen är VA-verket i stort behov av upprustning.⁷⁰

- Finns en tillfredställande planering och handläggning av den allmänna Va-anläggningen utifrån lagstiftning, föreskrifter och effektivitet?
- Finns det aktuella underhållsplaner?

Förslag inom intern kontroll:

Granskningar som med fördel genomförs någon gång under mandatperioden:

Behörighet i IT-system/ekonomisystem

- Är den interna kontrollen tillräcklig när det gäller tilldelning och uppföljning av behörighet?

Inköp och upphandling

Kartläggning av intäktprocessen och relevant kontroller i processen.

- Är Kommunstyrelsens och nämndernas interna kontroll i samband med upphandling tillräcklig?
- Är Kommunstyrelsens och nämndernas interna kontroll i rutiner för leverantörsbetalningar och leverantörsregister tillräcklig?

Materiella anläggningstillgångar och anläggningsregistret

- Är kommunstyrelsens och nämndernas interna kontroll avseende redovisning av materiella anläggningstillgångar tillräcklig?

⁷⁰ Preliminär årsredovisning 2014 s. 26

2014-03-04

Sofia Blixtberg

Projektledare

Kerstin Sikander

Uppdragsledare

Bilaga 1 – Genomförda granskningar

2012

- Uppföljning av KF beslut
- Gymnasieskolans handlingsberedskap
- Socialnämndens ekonomiska styrning

2013

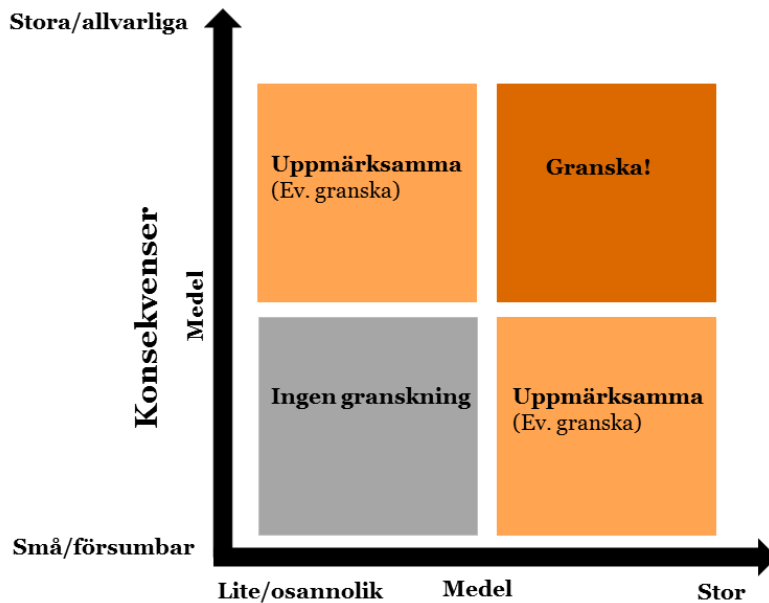
- Statsbidrag flyktingverksamheten

2014

- Elevers rätt till särskilt stöd
- Ersättningar och arvoden till förtroendevalda
- Kompetensförsörjning

Bilaga 2 Riskanalys

I avsnitten ovan har ett antal risker identifierats. Figuren nedan visar hur dessa risker kan bedömas utifrån väsentlighet och risk.

Revisorerna har gjort följande bedömningar:

Granska

Inköp och upphandling (direktupphandling)

Materiella anläggningstillgångar och anläggningsregistret

Flyktingmottagande/Integration (samtal/bjuda in ansvariga)

Arbetslöshet – insatser för att bli självförsörjande (eller uppmärksamma)

Uppmärksamma

Socialnämnden

Individ- och familjeomsorgen

Barn- och elevpeng (samtal, bjuda in ansvariga)

Ingen granskning

Gymnasieskolan (ev. senare under mandatperioden)

Behörighet i IT-system/ekonomisystem (ev. senare under mandatperioden)

VA-verksamheten, investeringar och underhåll (ev. senare under mandatperioden)